

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 212/2017-65

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. augusta 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka a zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátska kancelária, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 a sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016 a takto

r o z h o d o l :

Základné práva [REDAKČIA] zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva zaručené v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 a sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016 porušené neboli.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 212/2017-44 z 19. apríla 2017 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv zaručených v čl. 6 ods. 1 a 3 písm. c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 a sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 T 6/04 z 26. februára 2009 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania pokračovacieho trestného činu neodvedenia dane podľa § 148a ods. 1 a 2 Trestného zákona a zo spáchania trestného činu podielníctva podľa § 251 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, za čo bol odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov s podmieneným odkladom v skúšobnej dobe dva roky, pričom krajský súd súčasne uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť poškodenému škodu v sume 1 031 €. Proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 6/04 vo veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a základného práva na obhajobu podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu, ktorý ju uznesením sp. zn. I. ÚS 236/2011 zo 16. júna 2011 odmietol, a to z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pokiaľ išlo o namietané priet'ahy v konaní, a tiež z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie, keďže ochranu označenému právu na obhajobu mohol poskytnúť sťažovateľovi ešte odvolací súd.

3. V odvolacom konaní najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 vo vzťahu k sťažovateľovi zrušil výrok o treste, ako aj výrok o povinnosti náhrady škody a súčasne sťažovateľovi za ním spáchané skutky uložil peňažný trest v sume 20 000 €, pričom pre prípad úmyselného marenia výkonu tohto trestu mu uložil aj náhradný trest odňatia slobody v trvaní jedného roka. Súčasne mu uložil povinnosť nahradit' poškodenému škodu v sume 573 €.

4. Proti postupu a rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 T 6/04 z 26. februára 2009, ako aj proti postupu a rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 podal sťažovateľ opäť sťažnosť ústavnému súdu, ktorý ju uznesením sp. zn. I. ÚS 592/2012 z 12. decembra 2012 odmietol, a to vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva a práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov postupom krajského súdu z dôvodu jej neprípustnosti, keďže tento aspekt v postupe krajského súdu v konaní sp. zn. 3 T 6/04 ústavný súd už preskúmal v konaní vedenom pod sp. zn. I. ÚS 236/2011. Navyše, ústavný súd konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je aj zjavne neopodstatnená, pretože bola podaná v čase, keď namietané konania krajského súdu sp. zn. 3 T 6/04, ako aj najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 boli už právoplatne skončené. Súčasne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prejednanie, pretože pokiaľ išlo o rozhodnutie krajského súdu, toto bolo preskúmané v odvolacom konaní najvyšším súdom, a pokiaľ išlo o odvolacie rozhodnutie najvyššieho súdu, ústavný súd konštatoval, že „... obsahová stránka jeho námietok je naplnením dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov“.

5. Nadväzne na uvedené podal sťažovateľ proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 dovolanie, o ktorom rozhodol iný senát najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014, ktorým dovolanie sťažovateľa kvôli neexistencii dovolacích dôvodov odmietol.

6. Rozhodnutie odvolacieho najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012, ako aj rozhodnutie dovolacieho najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014 napadol sťažovateľ opäť sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý nálezom sp. zn. II. ÚS 78/2015 z 27. mája 2015 konštatoval porušenie základného práva a práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie v príčinnej súvislosti s rozhodnutím (o dovolaní) najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014 dôvodiac tým, že nie je možné ani významovo a ani pojmovo stotožňovať prípad „odmietnutia“ a „zamietnutia“ dovolania v trestnom konaní. V tejto súvislosti ústavný súd poukázal, že vecným preskúmaním dovolacích dôvodov (ktoré uvádza sťažovateľ) najvyšším súdom, tie dôvody boli dané, preto nemohol dovolanie sťažovateľa odmietnuť, keďže k odmietnutiu dovolania dochádza iba v prípade, keď dovolacie dôvody nie sú dané, t. j. keď neexistujú, čo však nebol daný prípad. Inými slovami, ústavný súd konštatoval, že v prípade danosti dovolacích dôvodov, ktoré sa však pri ich preskúmaní preukážu ako neopodstatnené, je potrebné dovolanie prejednať na verejnom zasadnutí, a nie na neverejnom zasadnutí, ako to urobil najvyšší súd. V takom prípade je dovolanie potrebné zamietnuť. Súčasne v súvislosti so zrušením rozhodnutia (o dovolaní) najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo V 4/2013 z 19. augusta 2014, vrátením mu veci na nové konanie a rozhodnutie ústavný súd poukazujúc na to, že ochrana sťažovateľom označených práv v odvolacom konaní najvyššieho súdu vedenom pod sp. zn. 3 To 8/2011 môže byť poskytnutá v „obnovenom“ dovolacom konaní; konanie o sťažnosti proti rozhodnutiu (o odvolaní) najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 ústavný súd zastavil.

7. Po zrušení dovolacieho rozhodnutia najvyššieho súdu ústavným súdom najvyšší súd vo veci dovolania sťažovateľa proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 opätovne rozhodol, a to uznesením sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016, ktorým dovolanie sťažovateľa ako nedôvodné zamietol.

8. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ namieta, že aj napriek konštatovaniu ústavného súdu v uznesení sp. zn. I. ÚS 592/2012 z 12. decembra 2012, že ochrana sťažovateľom označených práv, k porušeniu ktorých malo dôjsť postupom odvolacieho najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 3 To 8/2011 a jeho rozhodnutím

z 18. apríla 2012, mu bude/mala byť poskytnutá v dovolacom konaní. Podľa sťažovateľa sa tak nestalo, pretože najvyšší súd v rozhodnutí o dovolaní sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016 mu túto ochranu neposkytol, pretože nenapravil pochybenia súdov nižších stupňov. V tejto súvislosti sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

„Vo veci sťažovateľa teda nastal právny stav, kedy dovolací súd, v ktorého právomoci je poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa túto ochranu sťažovateľovi neposkytol. Sťažovateľ je teda presvedčený o tom, že je v právomoci ústavného súdu, po tom čo sťažovateľ vyčerpal iné prostriedky ochrany, ktoré mal k dispozícii, poskytnúť ochranu jeho porušeným právam aj preskúmaním rozhodnutia a postupu odvolacieho súdu.“

9. Podľa sťažovateľa tak postupom prvostupňového krajského súdu, ako aj odvolacieho najvyššieho súdu bolo porušené v prvom rade jeho právo na obhajobu, pretože aj napriek tomu, že si na obhajobu zvolil dvoch obhajcov, o procesných úkonoch bol vyrozumený iba jeden z nich, pričom označené súdy sa s touto námietkou sťažovateľa vysporiadali tak, že obaja ním zvolení advokáti pôsobia v rámci jednej advokátskej kancelárie, teda aj druhý z advokátov mohol byť informovaný o procesných úkonoch v sťažovateľovej trestnej veci. A napokon, obhajoba sťažovateľa bola adekvátne zabezpečená druhým zo zvolených advokátov. Podľa sťažovateľa však v jeho prípade neexistoval žiadny relevantný dôvod na odopretie mu práva na obhajobu prostredníctvom viacerých obhajcov a v tejto súvislosti tiež uviedol: *„Za týchto okolností nie je potom právom orgánov činných v trestnom konaní, ani súdu posúdiť, bez ohľadu na zvolenie viacerých obhajcov obvineným, či obvinenému postačuje na efektívnu obhajobu jeden obhajca, alebo nie.“*

Túto možnosť Trestný poriadok uvedeným orgánom nedáva, keďže umožnením obvinenému zvoliť si viacerých obhajcov, dáva právo na posúdenie, aká obhajoba je pre obvineného efektívna, práve obvinenému.“

10. Podľa sťažovateľa dovolací súd nenapravil ani ďalšie pochybenie súdov nižších stupňov, ktoré na jeho prípad neaplikovali neskorší Trestný zákon, ktorý by bol pre neho ako „páchateľa“ priaznivejší, a to z hľadiska aplikácie ustanovení o účinnej ľútosti, pričom

išlo o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku spočívajúci v tvrdení, že „... rozhodnutie je založené... na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia“. Sťažovateľ v tejto súvislosti uviedol: „Odvolací súd sa s touto námietkou vysporiadal tak, že poukázal na ust. § 148a Tr. zák. účinného do 31.12.2005 a na to, že za tento trestný čin bola stanovená sadzba trestu odňatia slobody 2 až 8 rokov, oproti trestnej sadzbe za trestný čin podľa § 277 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného od 1.1.2006, ktorá stanovuje trestnú sadzbu 3 až 8 rokov.

Z toho usúdil, že pre sťažovateľa je priaznivejší zákon účinný do 31.12.2005, v súvislosti s tým potom odkázal na ust. § 66 písm. a) tohto zákona, ktoré ako podmienku účinnej ľútosti stanovovalo, aby páchatel dobrovoľne škodlivý následok trestného činu zamedzil, alebo napravil...“.

11. Podľa sťažovateľa mal byť jeho prípad posúdený podľa Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 z dôvodu pre neho priaznivejšieho ustanovenia § 86 ods. 1 písm. e) o účinnej ľútosti, v zmysle ktorého zaniká trestnosť trestného činu „... skrátania dane a poistného podľa § 276, neodvedenia dane a poistného podľa § 277 alebo nezaplatenia dane a poistného podľa § 278, ak splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli dodatočne zaplatené najneskôr v nasledujúci deň po dni, keď sa páchatel po skončení jeho vyšetrovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami...“, takže v zmysle tohto ustanovenia malo dôjsť k zániku trestnosti ním spáchaného skutku, a teda toto ustanovenie o účinnej ľútosti bolo pre neho priaznivejšie ako ustanovenie o účinnej ľútosti podľa § 66 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, predpokladom na aplikáciu ktorého bolo, aby páchatel trestného činu „dobrovoľne“ odstránil alebo zamedzil škodlivému následku, avšak prvok „dobrovoľnosti“ u sťažovateľa absentoval, pretože škodlivý následok napravil avšak až pod „... tlakom trestného stíhania – konkrétne pod vplyvom väzby“. Najvyšší súd sa však s touto argumentáciou sťažovateľa mal vysporiadať iba konštatovaním, že „... ide o nedostatky v skutkových zisteniach súdov, ktoré nie je oprávnený preskúmať“.

12. V uvedenej súvislosti sťažovateľ v sťažnosti tiež uviedol: «Je nepochybné, že jediný argument súdov pre nepoužitie neskoršieho právneho predpisu spočíval v tom, že

trestná sadzba za trestný čin podľa ust. § 277 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného od 1.1.2006 začína na hranici 3 rokov, zatiaľ čo za trestný čin podľa § 148a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 začína od 2 rokov.

Táto „výhodnosť starého“ Trestného zákona je však bez významu pri dobrodení, ktoré pre sťažovateľa vyplýva z neskoršieho právneho predpisu - zániku trestnosti činu.»

13. Okrem toho sťažovateľ namieta, že najvyšší súd sa v napádanom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho dovolacou námietkou, podľa ktorej prvostupňové rozhodnutie o vine bolo založené aj na dôkazoch, ktorými bolo odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky, ktoré však nemali byť vykonané zákonným spôsobom, pretože pri týchto záznamoch chýbal v zmysle § 88 ods. 5 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 písomný záznam policajného orgánu o mieste, čase a zákonnosti vykonania odpočúvania. V súvislosti s touto námietkou sa stotožnil odvolací súd aj dovolací súd a vysporiadal sa s ňou tak, že uvedené záznamy policajného orgánu sa mali nachádzať v tajnej prílohe spisu. V tejto súvislosti však sťažovateľ poukazuje na to, že svojou nevedomosťou o tom, čo sa malo v tejto „tajnej prílohe spisu nachádzať“, nemohol sa k takýmto dôkazom vyjadriť, a tým malo byť opätovne porušené jeho právo na obhajobu. Zároveň sťažovateľ poukazuje na to, že v zmysle § 237 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 súd môže pri svojom rozhodnutí prihliadať „... len na skutočnosti, ktoré boli prebrané na verejnom zasadnutí, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na verejnom zasadnutí vykonané“. Sťažovateľ tiež zdôrazňuje, že neobstojí argumentácia najvyššieho súdu, že závery o vine sťažovateľa neboli založené na dôkazoch o odpočúvaní telekomunikačnej prevádzky, pretože prvostupňový súd «... vo vzťahu ku skutkom uvedených v bode IV. 1 - IV - 5 založil na výslovne vymenovaných dôkazoch a to, prepisoch telefonických hovorov medzi obžalovaným [REDAKOVANÉ] a sťažovateľom a medzi ďalšími obžalovanými.

Je pravdou, že sťažovateľ bol uznaný vinným zo skutku uvedeného v bode VIII prvostupňového rozsudku, k hodnoteniu dôkazov však prvostupňový súd uviedol „vo vzťahu ku skutku pod bodom VIII rozsudku, pokiaľ ide o zistenie, že v prípade vyššie uvedených faktúr išlo o fiktívne faktúry odkazuje krajský súd na hodnotenie dôkazov vo vzťahu ku skutkom rozvedeným vyššie pod bodmi I. 15, IV. 5, IV. 6 rozsudku.“

Možno teda zhrnúť, že prvostupňový súd založil svoje rozhodnutie na dôkazoch, o ktorých nebolo preukázané, že boli získané zákonným spôsobom, sťažovateľ ako obvinený nemal možnosť sa k týmto dôkazom vyjadriť a rozhodnutie o vine sťažovateľa sa opiera o dôkazy, ktoré neboli prebrané ani na hlavnom pojednávaní, ani na verejnom zasadnutí o odvolaní.».

14. Sťažovateľ vyjadruje svoju nespokojnosť aj s dovolacou námietkou, že jemu a jeho obhajcovi bolo znemožnené nahliadnuť do „*utajenej časti spisu*“ a že sa s touto námietkou najvyšší súd vysporiadal iba konštatovaním, že okrem tvrdenia sťažovateľa táto skutočnosť nie je žiadnym spôsobom preukázaná, pričom podľa sťažovateľa z úradného záznamu o sprístupnení spisu je zrejmý rozsah sprístupnenia na nahliadnutie, ktoré bolo jeho obhajcovi umožnené.

15. Napokon sťažovateľ tiež namieta, že dovolací súd nenapravil ani pochybenie odvolacieho súdu spočívajúce v tom, že konal v rozpore so zásadou „*reformatio in peius*“, a to aj napriek tomu, že na prvý pohľad sa javí, že ním uložený peňažný trest nie je prísnejší ako trest odňatia slobody uložený prvostupňovým súdom. Sťažovateľ však argumentuje, že na jednej strane mu síce prvostupňový súd uložil 2-ročný podmienený trest odňatia slobody a odvolací súd mu namiesto neho uložil peňažný trest, avšak tento trest mu uložil na návrh prokurátora, ktorého odvolanie však bolo zamietnuté a trest mu bol uložený v neúmernej sume 20 000 €, pričom odvolací súd vôbec neskúmal jeho majetkové pomery a pre prípad nevykonania tohto peňažného trestu mu uložil náhradný trest odňatia slobody v trvaní jedného roka nepodmienečne. Preto sťažovateľ, ktorému jeho majetkové pomery nedovoľujú zaplatiť peňažný trest, sa napokon dostal do situácie, že bude musieť vykonať nepodmienečný trest odňatia slobody, čo pre neho nie je výhodnejšie ako podmienený trest odňatia slobody uložený prvostupňovým rozhodnutím.

16. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa [REDACTED]

- domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde zakotvené v článku 46 ods. 1 ústavy;

- obhajovať sa prostredníctvom obhajcu zakotvené v článku 50 ods. 3 ústavy;

- na to, aby sa použil v jeho trestnej veci, preňho výhodnejší, neskorší zákon zakotvené v čl. 50 ods. 6 ústavy;

- na spravodlivé súdne konanie a rozhodnutie o trestnom obvinení proti nemu zakotvené v článku 6 ods. 1 dohovoru;

- obhajovať sa s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu zakotvené v článku 6 ods. 3 písm. c) dohovoru

bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo dňa 16.8.2016 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 8/2011 zo dňa 18.4.2012 a postupom, ktorý im predchádzal, porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pokračovať v porušovaní namietaných práv sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo dňa 16.8.2016 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 To 8/2011 zo dňa 18.4.2012 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

17. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci za najvyšší súd písomne vyjadrila jeho predsedníčka a zákonný sudca v danej veci listom č. k. KP 3/2017-36 z 12. júna 2017 a k vhodnosti ústneho prejednávania veci sa právna zástupkyňa sťažovateľa vyjadrila listom z 23. mája 2017.

17.1 Predsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„... najvyšší súd súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.“

17.2 Zákonný sudca najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol:

«Námietky uvedené v ústavnej sťažnosti obvineného [REDAKOVANÉ] sú prenosom jeho tvrdení z predchádzajúceho dovolania, s ktorými sa v plnom rozsahu dovolací súd

v napadnutom rozhodnutí vysporiadal, a preto je potrebné poukázať na odôvodnenie vyhotovenia tohto rozhodnutia.

K úvahe o použití priaznivejšieho trestného zákona je potrebné zopakovať, že obvinený [REDAKOVANÉ] sa dopustil dvoch trestných činov, ktoré oba je možné posúdiť len podľa rovnakého zákona. Nie je možné každý trestný čin posúdiť, v spoločnom konaní, podľa dvoch rôznych zákonov, pokiaľ je jeden predpis priaznivejší pre 1. trestný čin a ďalší predpis priaznivejší pre 2. trestný čin...

K skutkovým zisteniam patrí aj zistenie zákonných podmienok pre uloženie peňažného trestu (§ 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.). V dovolacom konaní nie je možné preskúmať „primeranosť“ výšky trestu (ako takého), pokiaľ je uložený v rámci zákonnej sadzby.

Doposiaľ nie je známe, že by Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil rozpor ustanovenia § 371 Tr. por., resp. niektorej z jeho časti s Ústavou Slovenskej republiky, resp. medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Na záver právny názor.

Účinná ľútosť podľa § 86 písm. d/ Tr. por. sa vzťahuje na konanie: „ak splatná daň a jej príslušenstvo boli dodatočne zaplatené najneskôr“.

Súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd zistený skutkový stav v bode VIII týkajúci sa obvineného [REDAKOVANÉ] podradili pod právnu vetu: „Neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty a taký čin spáchal vo väčšom rozsahu“.

§ 277 ods. 1 Tr. zák. (účinného do 30. septembra 2009) predpokladal dve formy konania.

1/ Kto v malom rozsahu zadrží a neodvedie určenému príjemcovi splatnú daň, poistné na sociálne poistenie, verejné zdravotné poistenie alebo príspevok na starobné dôchodkové sporenie, ktoré zrazí alebo vyberie podľa zákona.

2/ alebo, kto neoprávnene v malom rozsahu uplatní nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty alebo spotrebnej dane v úmysle zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech.

Po slove alebo je v zákone popísané iné konanie - daňový podvod - na ktoré sa účinná ľútosť nevzťahuje - nie je čo zaplatiť!

Toto konanie zákonodarca osamostatnil - novelou účinnou od 1. októbra 2009 - § 277a Tr. zák. - daňový podvod.»

17.3 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedla:

„... sťažovateľ súhlasí s upustením od ústneho pojednávania...“

18. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základných práv a práv zaručených v ústave a dohovore.

II.

19. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

20. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že jeho úlohou nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Ústavný súd je v súlade so svojou všeobecnou právomocou vyjadrenou v čl. 124 ústavy súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Táto právomoc spolu s právomocou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy mu umožňuje preskúmať aj napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, avšak iba z hľadiska, či je alebo nie je v súlade s ústavno-procesnými zásadami upravenými v ústave. Inými slovami, skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali

za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

21. V súvislosti so sťažnosťou sťažovateľa proti rozhodnutiu dovolacieho najvyššieho súdu sa najzásadnejšou javí jeho námietka o nenapravení údajného pochybenia súdov nižších stupňov, ktoré na prípad sťažovateľa v rozpore so zákonným imperatívom neaplikovali pre neho ako pre obvineného priaznivejšiu právnu normu, čím malo byť porušené jeho základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru a tiež jeho základné právo zaručené v čl. 50 ods. 6 ústavy.

22. V uvedenej súvislosti sa sťažovateľ domnieva, že z hľadiska jemu za vinu kladeného trestného činu „neodvedenia dane“, ktorého sa mal v zmysle odsudzujúceho rozsudku krajského súdu dopustiť tým, že si neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie DPH, by boli pre neho ako obvineného priaznivejšie ustanovenia Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, a nie ustanovenia Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, ktoré krajský súd a stotožniac sa s ním aj odvolací súd a dovolací súd aplikovali na jeho prípad, a to z hľadiska uplatnenia ustanovení o účinnej ľútosti.

Podľa sťažovateľa totiž pri vyhodnotení pre neho výhodnejšej právnej úpravy nebolo postačujúce, že súdy konajúce v jeho veci konfrontovali Trestný zákon účinný pred a po 1. januári 2006 iba z hľadiska rozsahu zákonom ustanovenej trestnej sadzby trestu odňatia slobody za označený trestný čin, ale bolo potrebné konfrontovať aj ustanovenia týchto právnych úprav o účinnej ľútosti.

23. Podľa sťažovateľa práve kvôli ustanoveniu § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 o účinnej ľútosti, podľa ktorého *„Trestnosť trestného činu... neodvedenia dane a poistného podľa § 277 zaniká ak splatná daň a jej príslušenstvo alebo poistné boli dodatočne zaplatené najneskôr v nasledujúci deň po dni, keď sa páchatel po skončení jeho vyšetrovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami.“*, mal byť tento Trestný zákon pre neho priaznivejší, keďže po skončení vyšetrovania podal dodatočné daňové priznanie, a teda mal spĺňať zákonné požiadavky pre zánik trestnosti jemu za vinu kladeného trestného činu neodvedenia dane, keďže podľa § 66 o účinnej ľútosti Trestného

zákona účinného do 31. decembra 2005 zákonné podmienky pre zánik trestnosti tohto trestného činu nespĺňal. Podľa § 66 písm. a) Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 totiž podmienkou zániku trestnosti trestného činu neodvedenia dane podľa § 148a bolo, aby páchatel škodlivý následok trestného činu zamedzil alebo napravil „dobrovoľne“, pričom prvok dobrovoľnosti v prípade sťažovateľa absentoval, keďže dodatočné daňové priznanie podal až v dôsledku väzobného stíhania, a teda nie „dobrovoľne“.

24. V súvislosti s touto námietkou sťažovateľa dovolací súd svoje rozhodnutie v podstatnej časti takto odôvodnil:

«Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu obvinený videl aj v tom, že súdy oboch stupňov mali aplikovať pre neho priaznivejší nový Trestný zákon č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a v zmysle § 86 písm. e/ použiť aj ustanovenie o účinnej ľútosti, Obvinený v tomto smere poukázal na to, že podal dodatočné opravné daňové priznania k DPH.

Pokiaľ obvinený poukazuje na údajné splnenie podmienok účinnej ľútosti v jeho prípade a z toho vyplývajúci zánik trestnosti spáchaného činu, tak k tomu treba uviesť, že k takémuto (právnemu) záveru ani jeden z nižších súdov nedospel, ale naopak vo veci vykonané dokazovanie (skutkové zistenia) bolo z ich strany vyhodnotené tak, že obvinený sa oboch trestných činov dopustil, keď zároveň bolo konštatované, že u obvineného podmienky účinnej ľútosti splnené neboli (a preto trestnosť činu nezanikla). Obvinený bol právoplatne odsúdený za spáchané skutky a nie oslobodený spod obžaloby podľa § 226 písm. e/ Tr. por. v znení účinnom do 1. januára 2006. To, k akým skutkovým záverom súdy dospeli nie je - ako už bolo vyššie niekoľkokrát zdôrazňované - v dovolacom konaní už preskúmateľné, pričom pre dovolací súd je záväzný skutok tak, ako bol ustálený v skutkovej vete prvostupňového rozsudku, a v plnej miere akceptovaný zo strany odvolacieho súdu. Prípadné nedostatky v skutkových zisteniach, neúplnosť vykonaného dokazovaného či nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov už nie je možné v dovolacom konaní (konanom na podklade dovolania obvineného) odstrániť resp. napraviť...

Ak ide potom o opodstatnenosť „zvyšku“ námietky dovolateľa spočívajúcej v tom, že v jeho prípade bolo potrebné aplikovať priaznivejší hmotnoprávny kódex v znení účinnom

od 1. januára 2006, tak v tejto časti námietka už síce po obsahovej stránke spadá pod uplatnený dôvod dovolania, avšak ani v tomto ohľade napokon nemožno dať za pravdu dovolateľovi...

In concreto, v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] podľa názoru najvyššieho súdu súdy oboch stupňov s použitím § 16 ods. 1 Tr. zák. správne posúdili, ktorý Trestný zákon je pre dovolateľa priaznivejší, čo súd prvého stupňa aj bližšie rozviedol v písomnom odôvodnení svojho rozsudku (str. 128-129). Navyše, predmetnú argumentáciu obvinený uplatnil i v odvolacom konaní, pričom odvolací súd sa s ňou pri plnení svojej revíznej povinnosti náležite vysporiadal.

Najdôležitejšie je z toho pohľadu upozorniť na skutočnosť, že trestný čin neodvedenia dane a poistného podľa § 148a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 je miernejší trestný (sadzba 2 až 8 rokov odňatia slobody) ako tomu zodpovedajúci zločin neodvedenie dane a poistného podľa § 277 ods. 1. ods. 2 nového Tr. zák. v znení účinnom od 1. januára 2006 (sadzba 3 až 8 rokov odňatia slobody) s tým, že je žiaduce dodať, že obvinený bol ukladaný trest za súbeh trestných činov - a teda podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný. Navyše považuje dovolací súd len na okraj k tomu dodať, že miernejší trestný čin daňového podvodu bol do Trestného zákona (§ 277a) zavedený až s účinnosťou od 1. októbra 2012, a teda po právoplatnom skončení veci.»

25. Z citovaného vyplýva stotožnenie sa dovolacieho súdu s úsudkom súdov nižších stupňov konajúcich v danej veci v tom, že Trestný zákon účinný do 31. decembra 2005 bol z hľadiska právneho posúdeniam ním spáchaného skutku pre sťažovateľa ako obvineného priaznivejší, pričom tento záver považuje aj ústavný súd za ústavne udržateľný. V tejto súvislosti je nutné prisvedčiť obrannej argumentácii dovolacieho súdu v konaní pred ústavným súdom, podľa ktorej na prípad sťažovateľa nebolo a nie je možné aplikovať ustanovenie § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 o účinnej ľútosti, tak ako sa toho dožaduje sťažovateľ, pretože v jeho prípade krajský súd v odsudzujúcom rozsudku kvalifikoval ním spáchaný skutok právnou vetou, podľa ktorej sťažovateľ „... neoprávnene uplatnil nárok na vrátenie dane z pridanej hodnoty a taký čin spáchal vo väčšom rozsahu ...“, čím spáchal „... pokračujúci trestný čin neodvedenia dane

podľa § 148a ods. 1, 2 Tr. zákona...“. Inými slovami, aj keď skutok spáchaný sťažovateľom bol subsumovaný pod skutkovú podstatu trestného činu neodvedenia dane podľa § 148a ods. 1 a 2 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005 (skutky boli spáchané v období roku 2001, pozn.), tak v zmysle znenia tejto skutkovej podstaty sa tohto trestného činu nedopustí len ten, kto fakticky neodvedie (nezaplatí) určenému príjemcovi splatnú daň, ktorú zrazil, tak ako by sa to mohlo zdať z označenia tejto skutkovej podstaty, ale tohto trestného činu sa dopustí aj ten, kto „... neoprávnene v rozsahu nie malom uplatní nárok na vrátenie dane...“, tak ako to bolo aj v prípade sťažovateľa. Konanie sťažovateľa teda nespočívalo vo faktickom neodvedení splatnej dane, ktorú by tak v zmysle ustanovenia o účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006, mohol dodatočne zaplatiť „... najneskôr v nasledujúci deň po dni, keď sa páchatel po skončení jeho vyšetrovania mohol oboznámiť s jeho výsledkami“, ale jeho konanie spočívalo v tom, že si neoprávnene uplatnil odpočet DPH, takže dodatočne nemal čo zaplatiť, aby naplnil zákonnú dikciu účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. e) Trestného zákona účinného od 1. januára 2006.

26. Aj vzhľadom na uvedené závery najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho i odvolacieho možno považovať za logické, ústavne udržateľné, neodporujúce aplikovanej právnej úprave a podľa ústavného súdu im nemožno vyčítať takú svojvoľnosť, ktorá by mala za následok arbitrárnosť napadnutých rozhodnutí najvyššieho súdu, v príčinnej súvislosti s ktorými by došlo k namietanému porušeniu sťažovateľom označených základných práv a práv zaručených v ústave a dohovore. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

27. Ďalšou nosnou námietkou sťažnosti sťažovateľa je konštatovanie porušenia jeho základného práva a práva na obhajobu zaručených v čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru, k porušeniu ktorých malo dôjsť tým, že aj keď mal zvolených dvoch obhajcov, orgány činné v trestnom konaní vyrozumeli o jednotlivých procesných úkonoch len jedného z nich, a tým, že mu malo byť znemožnené nahliadnuť do utajenej časti spisu, čím mu malo byť zabránené v konaní pred súdom účinne brániť svoje práva.

28. Pokiaľ ide o právo na obhajobu, dovolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Ak ide potom o porušenie práva na obhajobu, toto je závažnou, resp. podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je však koncipovaný oveľa užšie, nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva „zásadným spôsobom“...

Ako vyplýva z preskúmaného spisu, efektívna právna pomoc bola dovolateľovi [REDAKOVANÉ] poskytnutá počas celého trestného konania prostredníctvom obhajcu [REDAKOVANÉ]. Skutočnosť, že o úkonoch podľa Trestného poriadku bol vyrozumený len [REDAKOVANÉ], ktorý má spoločnú advokátsku kanceláriu s [REDAKOVANÉ], nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. V tomto smere ďalej dovolací súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu (str. 39). Z uvedeného je zrejmé, že ku jme na práve obvineného [REDAKOVANÉ] na obhajobu zásadným spôsobom nedošlo. Naopak, odvolací súd zohľadnil predmetné pochybenie krajského súdu pri rozhodovaní o treste u tohto obvineného...

Obvinený v podanom dovolaní namietal tiež tú skutočnosť, že jeho právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom o. i. aj tým, že nemal možnosť nahliadnuť do utajovanej časti spisu. Okrem samotného tvrdenia obvineného o údajnom odopretí nahliadať do niektorých častí spisu, nie je možné predmetné tvrdenie žiadnym spôsobom verifikovať. Po preskúmaní spisového materiálu dovolací súd zistil, že obhajca obvineného mal možnosť nahliadať do spisu, čo vyplýva aj z úradných záznamov.

Najvyšší súd aj v tejto súvislosti preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že námietku obvineného, že v konaní bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, nie je možné akceptovať.»

29. Pre úplnosť ústavný súd poukazuje aj na zodpovedajúcu časť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 (s. 39), na ktorú dovolací súd odkazuje:

„Obžalovaný [REDAKOVANÉ] si postupne v priebehu konania zvolil a splnomocnil celkom sedem obhajcov. Pre obhajcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] z Advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ] udelil plnú moc na zastupovanie

13. februára 2003, ktorú skutočnosť oznámil súdu a obhajcovia aj požiadali, aby boli upovedomovaní o úkonoch.

Ak si obvinený zvolí viacerých obhajcov v tej istej veci, povinnosti a práva patria každému z nich, avšak pri úkonoch podľa Trestného poriadku stačí prítomnosť jedného z nich. Písomnosti sa doručujú tomu obhajcovi, ktorého si obvinený určil na doručovanie písomnosti a ak tak neurobil, doručí sa tomu obhajcovi, ktorý bol za obhajcu zvolený ako prvý.

V posudzovanom prípade bolo splnomocnenie dvom obhajcom z jednej advokátskej kancelárie udelené obžalovaným [REDAKOVANÉ] v jeden deň. Je pravda, že konajúci súd mal rozsudok doručiť aj obhajcovi [REDAKOVANÉ], avšak keď ho doručil [REDAKOVANÉ] právo obhajoby obžalovaného porušené nebolo. Aj napriek tomu odvolací súd na pochybenie krajského súdu, ktoré síce nie je spôsobilé ovplyvniť postavenie obžalovaného vo veci v jeho prospech, prihliadol pri rozhodovaní o treste. “

30. V súvislosti s tou časťou námietky sťažovateľa, ktorou namieta porušenie práva na obhajobu tým, že o procesných úkonoch trestného konania neboli vyrozumení rovnakou mierou obaja ním zvolení obhajcovia, ústavný súd považuje za ústavne udržateľnú argumentáciu dovolacieho súdu, že v jeho právomoci o mimoriadnom opravnom prostriedku konajúceho súdu je naprávanie nie akéhokoľvek porušenia tohto práva na obhajobu, ale iba v prípadoch jeho „zásadného porušenia“, t. j. iba v prípadoch, keď právo na obhajobu nebolo vôbec realizované, čo sa v danom prípade sťažovateľa nestalo, pretože obhajoba mu bola účinne poskytnutá jedným z ním zvolených obhajcov. Sťažovateľ síce namieta, že oprávneným na posúdenie, či jemu poskytnutá obhajoba bola alebo nebola účinná, je iba on sám, a nie súd. V tejto súvislosti sa žiada podotknúť, že ak by sťažovateľ nebol spokojný s kvalitou, resp. s účinnosťou jemu poskytnutej obhajoby zo strany jedného z ním zvolených obhajcov, nepochybne by bol tomuto obhajcovi sám odvolal splnomocnenie, čo sa však nestalo, t. j. sťažovateľ bol stotožnený s rozsahom i s kvalitou jemu poskytnutej obhajoby, takže v tomto smere nie je možné súhlasiť s jeho tvrdením, že jeho právo na obhajobu bolo absolútne negované, resp. že obhajoba mu nebola účinne poskytnutá. Ústavný súd už v minulosti podotkol, že nie každé porušenie zákona je takej intenzity, že by bolo spôsobilé automaticky evokovať porušenie označených práv, ale iba

také „zásadné“ porušenie, ktoré by dosahovalo rozmer ústavnej neudržateľnosti v tom smere, že by bolo spôsobilé rozhodným spôsobom zasiahnuť a negatívne ovplyvniť postavenie jeho adresáta.

31. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva na obhajobu, z ústavného hľadiska neobstojí ani jeho námietka, že nemohol účinne brániť svoje práva neumožnením jeho obhajcovi nahliadnuť do utajenej časti spisu. Z tvrdení sťažovateľa totiž nevyplýva, akým spôsobom, resp. v akej príčinnej súvislosti s touto skutočnosťou malo, resp. by mohlo byť negatívne ovplyvnené jeho postavenie v trestnom konaní ako obvineného, a sťažovateľ žiadnym spôsobom toto tvrdenie nepreukázal, resp. nevyvrátil záver dovolacieho súdu, že zo spisového materiálu nebolo preukázané v bránení obhajcovi v nahliadnutí do spisu. Ako sťažovateľ tvrdí, zo záznamov v spise je zrejmé iba to, že obhajca sťažovateľa nahliadol do spisu, resp. v akom rozsahu mu bol spis sprístupnený, avšak z neho nevyplýva, žeby sa domáhal nahliadnutia aj do utajovanej časti spisu, pričom žiadosť by bol oprávnený posúdiť zákonný sudca v danej veci. Inými slovami, predmetná námietka sťažovateľa by v danom prípade disponovala relevanciou, len ak by napriek žiadosti sťažovateľovho obhajcu o sprístupnenie utajovanej časti spisu bolo toto bezdôvodne súdom odmietnuté; čo sa v danom prípade nestalo.

32. Vzhľadom na uvedené sa teda aj námietka sťažovateľa o porušení jeho základného práva a práva na obhajobu javí v intenciách danej veci ako neodôvodnená. Preto aj v tejto časti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

33. Porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces dal sťažovateľ do súvisu aj s tým, že podľa jeho názoru bol dôkaz záznamu telekomunikačnej prevádzky jeden z dôkazov, na ktorom bolo založené rozhodnutie o jeho vine vykonaný nezákonným spôsobom, keďže v zmysle § 88 ods. 5 Trestného poriadku (účinného do 31. decembra 2005, pozn.) nebol k prepisu tohto odpočúvania pripojený písomný záznam vyhotovený orgánom Policajného zboru vykonávajúcim odpočúvanie s uvedením údajov o mieste, čase a zákonnosti vykonania odpočúvania.

34. V súvislosti s uvedenou námietkou sťažovateľa sa dovolací súd vo svojom rozhodnutí takto vysporiadal:

„Dovolanie možno podať aj vtedy, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.). V tejto súvislosti obvinený namietal údajne nezákonne získaný záznam telekomunikačnej činnosti a absenciu písomných záznamov v zmysle § 88 ods. 5 Tr. por...“

Dovolací súd po preskúmaní tajnej prílohy spisového materiálu konštatuje, že namietaný záznam telekomunikačnej činnosti je dôkaz získaný zákonným spôsobom, tak ako uviedol už aj odvolací súd na str. 40 druhostupňového rozhodnutia.

Vo vzťahu k úradným záznamom vyhotoveným k prepisom odtajnených telefonických hovorov nachádzajúcich sa v zväzku č. 88 vyšetrovacieho spisu, je treba poukázať, že v každom tomto prepise je uvedený dátum a čas jeho vyhotovenia, pričom za týmto prepisom nasleduje úradný záznam vyšetrovateľa PZ o vykonanej lustrácii so zistenými osobami účastníckej telefonickej stanice. Ďalšia časť záznamov sa nachádza aj v utajovanej prílohe spisu z 15. februára 2002 s uvedením subjektu, ktorý vyhotovil konkrétny záznam, dátumu a času jeho vyhotovenia a obsahu podstatnej informácie z telefonických odposluchov v zmysle ustanovenia § 88 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006. Napriek niektorým procesným nedostatkom v predmetných úradných záznamoch, tieto nespôsobujú nezákonnosť dôkazu získaného odpočúvaním telefonických hovorov - záznamu, tak ako si to predstavuje obvinený. Na záver je treba poukázať na to, že tieto netvorili podklad pre rozhodnutie o vine a treste dovolateľa. preto sú z pohľadu dovolacieho súdu irelevantné.“

35. Z citovaného, ako aj z tohto rozhodnutiu predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 je zrejmé, že sudy vyvrátili tvrdenie sťažovateľa o tom, že bol dôkaz odpočúvania telekomunikačnej prevádzky nezákonný, pričom nezákonnosť sťažovateľ odvodzoval iba od skutočnosti, že k prepisu tohto odpočúvania nemal byť pripojený písomný záznam o mieste, čase a zákonnosti jeho vykonania, pretože tento záznam sa napokon nachádzal v utajovanej časti spisu. Predmetný záznam by síce mal byť technicky pripojený k prepisu predmetného telefonického odpočúvania použitého ako dôkaz, avšak sťažovateľ neuviedol žiadnu skutočnosť, z ktorej

by bolo možné usúdiť, že toto technické pochybenie o umiestnení záznamu v spise samo osebe mohlo mať alebo malo aj nepriaznivý vplyv na jeho postavenie ako obvineného v trestnom konaní. Tobôž ak, ako to tvrdí aj sám sťažovateľ, jeho obhajca už počas konania na prvom stupni nahliadol do súdneho spisu, avšak tento technický nedostatok, ktorý tak mohol spozorovať, nenamietal.

36. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že zásady spravodlivého súdneho konania boli porušené aj tým, že bol odsúdený bez toho, aby vo veci konajúce súdy vykonali aj dôkazy svedčiace v jeho prospech, dovolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

„Nepripustným v dovolacom konaní je aj namietanie nevykonania navrhnutých dôkazov (ako napr. výsluch svedkov..., konfrontácie s..., overenie jeho hodnovernosti, vyžiadanie kópie záznamu nahrávky rozhovoru svedka..., nariadenie znaleckého dokazovania znalcom z odboru ekonomiky), pretože ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu síce povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, avšak nemožno úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Námietky v tomto smere môže procesná strana uplatniť v rámci odvolacieho konania. V tomto smere je treba poukázať na to, že uznesením na hlavnom pojednávaní konanom 19. januára 2009 boli návrhy obhajcov na doplnenie dokazovania zamietnuté (č. l. 22903, zv. 100).“

37. Z uvedeného vyplýva, že je síce pravdou, že sťažovateľ ako obvinený mal právo navrhovať dôkazy, pričom tomuto jeho právu korešpondovala povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaujať k týmto návrhom stanovisko, t. j. buď týmto návrhom vyhovieť a navrhované dôkazy vykonať, alebo odôvodniť, prečo ich vykonanie nepovažujú za potrebné, resp. za nevyhnutné. Uvedené však neznamená, že sťažovateľ by mohol bez ďalšieho, t. j. bez dôvodného a opodstatneného spochybnenia dôvodov orgánov činných v trestnom konaní a súdu o nevyhovení týmto návrhom, namietat, že jeho návrhom na vykonanie dôkazov nebolo vyhovené. Inými slovami, namietanie samotného záveru

orgánov činných v trestnom konaní a súdu o nevyhovení dôkazným návrhom bez kvalifikovaného oslabenia ich dôvodov na takýto postup samo osebe nepostačuje na naplnenie záveru a nezákonnom alebo ústavne neudržateľnom postupe orgánov činných v trestnom konaní a súdu v procese dokazovania.

38. Sťažnosťou podanou ústavnému súdu sťažovateľ tiež namietal, že najvyšší súd v dovolacom konaní nenapravil ani pochybenie odvolacieho (najvyššieho) súdu, ktorý mu mal v porovnaní s prvostupňovým odsudzujúcim rozsudkom uložiť pre neho nepriaznivejší trest, pretože zatiaľ čo krajský súd ho odsúdil na podmienený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov so skúšobnou dobou na 2 roky, tak odvolací súd ho bez skúmania jeho majetkových pomerov odsúdil na peňažný trest v sume 20 000 €, čím spôsobil situáciu, že nepreskúmal, či tento peňažný trest bude sťažovateľ reálne schopný zaplatiť. V konečnom dôsledku sa sťažovateľ reálne ocitol v pozícii, že kvôli svojej neschopnosti úhrady peňažného trestu bude musieť nastúpiť výkon náhradného trestu odňatia slobody v trvaní jedného roka.

39. V tejto súvislosti dovolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol:

«K výhradám ohľadne uloženého peňažného trestu potom dovolací súd v prvom rade konštatuje, že obvinený nemá pravdu v tom, že peňažný trest právoplatne mu uložený odvolacím súdom (pri jeho ukladaní bola navyše zohľadnená i „neprimeraná“ dĺžka konania a zjavné pochybenie krajského súdu spočívajúceho v oneskorenom doručení písomného vyhotovenia rozsudku obhajcovi obvineného) je trestom prísnejším ako jemu skôr - prvostupňovým súdom uložený podmienený trest odňatia slobody. Ak ďalej obvinený poukazuje na uloženie peňažného trestu vo výmere 20.000 € bez uvedenia meny na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, tak k tomu je potrebné uviesť, že ide len o nesprávny výklad dovolateľa. Rozsudok najvyššieho súdu z 18. apríla 2012, sp. zn. 3 To 8/2011, bol vyhotovený v písomnej podobe v súlade s rozsudkom tak, ako bol vyhlásený na verejnom zasadnutí 18. apríla 2012. Obvinenému predmetnú skutočnosť písomne vysvetlila aj predsedníčka odvolacieho senátu v oznámení z 10. septembra 2012. Navyše záverom najvyšší súd v danej súvislosti dodáva, že ak bol trest uložený v rámci zákonnej sadzby, nie je možné už v dovolacom konaní preskúmať (účinne namietat) „primeranosť“ jeho výšky,

keďže takáto námietka nie je subsumovateľná pod žiaden z uplatniteľných dovolacích dôvodov.»

40. V sťažovateľom namietanom smere ústavný súd podotýka, že vzhľadom na úlohu dovolacieho súdu bdieť nad zákonnosťou postupov a rozhodnutí súdov nižších stupňov nebolo jeho povinnosťou vo svojom rozhodnutí konkretizovať východiská o majetkových pomeroch sťažovateľa odôvodňujúcich uloženie peňažného trestu sťažovateľovi odvolacím súdom, ale jeho úlohou bolo iba preskúmať, či tento jemu uložený trest mu bol uložený v rámci dovolenej zákonnej trestnej sadzby. Z tohto hľadiska možno teda závery dovolacieho súdu považovať za ústavne akceptovateľné.

41. Uvedené závery boli podkladom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorý v súvislosti s rozhodnutím dovolacieho súdu sp. zn. 1 TdoV 9/2015 zo 16. augusta 2016 rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

42. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základných práv a práv zaručených v ústave a dohovore v príčinnej súvislosti s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012, ústavný súd konštatuje, že z hľadiska všetkých námietok sťažovateľa (použitie priaznivejšieho Trestného zákona; právo na obhajobu; zákonnosť vykonania dôkazu, ako aj namietaný rozsah dokazovania, pozn.) bolo toto rozhodnutie odvolacieho súdu vecne preskúmané už v dovolacom konaní, ktorý z dôvodu ich neodôvodnenosti dovolanie sťažovateľa zamietol. Preto nie je v právomoci ústavného súdu, aby z pozície orgánu ochrany ústavnosti zasahoval do prieskumnej právomoci dovolacieho súdu (ústavnú udržateľnosť záverov ktorého ústavný súd už preskúmal, pozri vyššie, pozn.) a opätovne vykonával tento prieskum rozhodnutia odvolacieho súdu.

43. Napokon, v súvislosti so sťažovateľovým tvrdením, že napriek konštatovaniu ústavného súdu v uznesení sp. zn. I. ÚS 592/2012 z 12. decembra 2012 o danosti dovolacích dôvodov proti rozhodnutiu najvyššieho súdu v odvolacom konaní sp. zn. 3 To 8/2011 z 18. apríla 2012 dovolací súd túto ochranu sťažovateľovi v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 1 TdoV 9/2015 napokon neposkytol, ústavný súd podotýka, že v označenom

uznesení ústavný súd deklaroval iba danosť dovolacích dôvodov, neprezumoval však závery dovolacieho súdu o ich opodstatnenosti.

44. Keďže rozhodovanie o nároku na zrušenie napádaných rozhodnutí, ako aj rozhodovanie o nároku na priznanie úhrady trov konania je podmienené vyhovením sťažnosti vo veci samej (vyslovením porušenia základných práv alebo slobôd zaručených v ústave alebo v kvalifikovanej medzinárodnej zmluve), ústavný súd sa už týmito ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017